

8 | 2011

časopis o psech a lidech

psí kusy

35 Kč / 1,33 EURO

Australský ovčák

Aktivní hlídač
i sportovec

Smutní asistenti

BARF VI.

Jsou nezbytné
doplňky výživy?

Psí život na Srí Lance

Jak se žije se psem:

Jana Fabiánová

Australský ovčák, aktivní hlídač i sportovec

Pokud jej neznáte, snadno si jej můžete splést s populární border kolií. Přestože jsou si v leččems podobní, jedná se o dvě zcela odlišná plemena. Jaké jsou tedy typické vlastnosti australáka?

Čím se liší australák a borderka

Jejich vnější podobnost je daná společnými dávnými předky, kterými byli evropští ovčáči psi. Šikovnost, inteligenci a ochotu nadšeně spolupracovat s člověkem, tedy povahové rysy, které jsou také oběma vlastní, je možné přičíst na vrub stejnému pracovnímu využití obou plemen. Čím se tedy liší? Tak například australáci bývají robustnější a mají větší hlavu než borderky. Na hlavě mohou mít, na rozdíl od border kollii, mírně vyčnívající týlní hrbol, a jejich oči mají mandlový tvar, zatímco borderky mají oči oválné. Ocas australského ovčáka je kratší, někdy se i zkracuje, zatímco borderka jej má poměrně dlouhý. Srst australáka je obvykle bohatší a zvíře je celé trochu větší. Liší se i jejich pohyb – zatímco pro border kollii je typický pohyb plíživý a velmi rychlý, australský ovčák se pohybuje volně a lehce.

Pro australského ovčáka není nic horšího, než samota a nuda. Tenhle aktivní pes potřebuje být stále zaměstnaný a v blízkosti své lidské smečky. „Trvalý pobyt v kotci či venku na zahradě mu neprospívá. Fyzicky je na to sice velmi dobře vybaven, srst ho dostatečně ochrání při chladnějším počasí, ale jeho psychice to nedělá dobře,“ říká Martina Hodková, poradkyně chovu Klubu chovatelů belgických ovčáků v Českých zemích. Australák je totiž svým lidem hluboce oddaný a kdyby byl nucen žít osamocené, velice by tím trpěl. „Základním rysem jeho povahy je totiž touha udělat pro vás to, co vám uvidí na očích, bude vás doslova hltat pohledem, aby mu neunikl sebemenší váš pohyb, bude vás chtít doprovázet všude, kam půjdete a bude zklamaný, když ho necháte o samotě. O to nadšeněji vás však přivítá při návratu,“ doplňuje výčet jeho typických charakterových vlastností chovatelka Mariana

Malečková. Skutečnost, že tento pes je obvykle rodinný miláček a mazel, potvrzuje z vlastní zkušenosti také další majitelka australáka, Věra

Grbavčicová: „Miluje svého pánička, je kontaktní, i když konkrétně s mým australákem se moc mazlí nedá, neboť je tak hyperaktivní, že vám při každém pokusu o pomazlení vyrazí radostí dva zuby a rozbije ret.“ Jako správný hlídač je obvykle k cizím lidem rezervovaný, ale ne báživý. Samci mohou být dominantnější vůči jiným samcům.

Nic pro lenochy

K výrazným povahovým rysům tohoto plemene bezesporu patří jeho inteligence, učenívost a snadná očitelnost. Je to pes aktivní a vytrvalý, a hodí se tak spíše pro lidi s aktivním životním stylem, kteří budou ochotni s ním trávit hodně času a stále něco podnikat, či se věnovat nějakému psímu sportu. „Není vhodný pouze jako módní doplněk na gauč a není vhodný ani pro starší majitele. Není také vhodným psem do kotce či na zahradu, pokud by zde měl být celý den sám,“ upozorňuje Mariana Malečková.

Je vhodný pro lidi, kteří jsou ochotní s ním stále něco podnikat

Přestože, nebo spíše právě proto, že je velice inteligentní, nedoporučovala by jej chovatelka Martina Hodková úplným začátečnickům: „Díky své inteligenci jim velmi snadno připraví spousty horkých chviliek. Začátečník snadno dopustí nežádoucí chování, které pes pojme za správné, a pak si nebude vědět rady, jak ho zpětně napravit. Australský ovčák si totiž velmi snadno zapamatuje cokoli, obzvlášť věci, které jeho majitel příliš neocení,“ upozorňuje na možné potíže chovatelka.

Podle Mariany Malečkové může jeho výchovu i začátečník zvládnout, ale je důležité k němu přistupovat jako k partnerovi: „Váš pokyn musí splnit proto, že to sám chce pro vás udělat, nikoli z donucení. Lze ho velmi snadno motivovat pamlsky a při výcviku je důležitá především důslednost v odměňování a trestání, kdy jako trest u jedince

dosud nezkaženého špatnou výchovou naprosto postačuje hlasové pokárání,“ říká chovatelka. S dětmi a ostatními zvířaty obvykle vychází dobře, ale chovatelé upozorňují, že může

mít snahu je „pást“. Tomu je ale možné zabránit vhodnou výchovou.

Hlídací instinkt

Podobně jako u jiných plemen, také u australského ovčáka je velice důležitá správná socializace už od nejtělejšího štěněčího věku. Martina Hodková doporučuje jeho výchovu spíše zkušeným chovatelům, a to zejména kvůli jeho silnému hlídacímu instinktu. „Zkušený pejskař předem odhadne situaci, která může být díky tomu problematická. Stačí, když si sednete na chvíli na lavičku v parku, a za chvíli váš australský ovčák bude široké daleké okolí považovat za své území a začne ho hlídat,“ popisuje chovatelka situaci, která může snadno nastat, a dodává: „Zkrátka majitel typického australského ovčáka musí být stále myšlenkově o krok před ním a předvídat, co jeho pes zase vymyslí.“

*Potřebuje hodně pohybu.
Jako módní doplněk na gauč si
jej raději nepořízujte*

Hravost a pohybový talent je vlastní už malým štěňatům

Opravdu pochází s Austrálie?

Přestože má ve svém jméně název australského kontinentu, jedná se spíše o plemeno americké. Přívlastek australský má totiž v jeho případě jen připomenout, že do Spojených států přišel v 19. století z Austrálie, jako pes baskických, tedy původem španělských pastevců. Na amerických farmách a rančích se tyto psi stali rychle populárními, protože dokážou pracovat nejen s ovce, ale také s kravami či kachnami. S jejich registrovaným chovem se v USA začalo v 50. letech minulého století. Od roku 2007 je plemeno plně uznáno FCI.

Také u tohoto plemene platí, že každý pes má trochu jinou povahu a temperament. Rozhodnete-li se tedy právě pro australáka, zvažte už při výběru štěněte, co od něj očekáváte. „Pokud je člověk klidnější povahy a bude chtít pejska na klidné dlouhé procházky, určitě by si neměl vzít z vrhu toho největšího rabijáka, který první vstává a poslední usíná. Naopak by měl hledat

štěňátko, které je mazlivé, pohodové a spíš lenoch,“ radí Věra Grbavčicová. Australáci se sice obvykle pyšní hustší delší srstí, ale péče o ni není nijak zvlášť náročná. Je takzvaně samočistící, to znamená, že nečistoty z ní snadno samy opadají nebo se dají lehce vyčesat. Pročesávat stačí jednou za týden. Pouze v době línání, tedy na

jaře a na podzim, častěji. Větší péči vyžaduje také srst v místech, kde má sklony k plstnatění, jako například za ušima. Srst je navíc atraktivní svým zbarvením, které se vyskytuje ve čtyřech variantách: černé, modré(blue)-merle, červené(red) a červené(red)-merle. Kromě těchto barev může, ale nemusí mít bílé a/nebo hnědé znaky.

Pro děti je obvykle dobrým partákem

Aby byl šťastný, potřebuje být často v přírodě, hlavně však v doprovodu svého člověka

Dlouhověký jedlík

Co se týče stravy, patří toto plemeno spíše mezi ochotné jedlíky, kteří jsou doma schopni prošmejdít, co se dá, aby se k jídlu dostali. „Až majitel párkrát zůstane bez večeře, většinou se naučí velmi pečlivě veškeré jídlo uklízet a nenechávat ho ani na chvíli bez dozoru. Husarským kouskem mých psů bylo, když mi sežrali chondroprotektiva na 1500 kg psa na posezení, a ani neměli žádné zdravotní potíže jako třeba průjem,“ popisuje svou nezapomenutelnou zkušenost chovatelka Martina Hodková.

Australský ovčák patří mezi plemena dlouhověká, dožívající se běžně 14 let. Ani tomuto plemeni se ale nevyhýbají některé geneticky podmíněné zdravotní potíže. Nejčastěji se u něj podle chovatelky Hodkové vyskytuje dysplazie kyčelních kloubů, a dále

onemocnění očí, jako například šedý zákal (katarakta) či kolobom duhovky. Je proto potřeba, aby byl zdravotní stav chovných psů sledován. „Na některá onemocnění očí existují DNA testy, ale i tak je nutné i nadále provádět opakovaná klinická vyšetření očí chovných jedinců. Také je důležité, aby chovatel nechal klinicky vyšetřit oči štěňatům ve věku 6–8 týdnů, i když rodiče mají DNA testy. Další věcí, na kterou je u tohoto plemene potřeba dávat pozor, je takzvaná mutace MDR1 genu, která může být pro australského ovčáka i fatální. Způsobuje totiž citlivost k některým lékům, například k antiparazitárním přípravkům Ivermectinu. Dobré je, že v současné době již existuje komerčně dostupný test, za jehož pomoci můžete nechat vašeho psa na přítomnost této mutace otestovat,“ vysvětluje Martina Hodková.

Když sportovat, tak s páníčkem

Typickou vlastností australského ovčáka je potřeba být často v pohybu, a to nejlépe po boku svého pána. S krátkými venčími procházkami denně si tedy rozhodně nevstačí. Kromě toho, že potřebuje vybit přebytečnou energii, miluje jakékoli aktivity, které může provozovat se svým člověkem, od výletů do přírody pěšky či na kole, po nejrůznější sporty. „Nelepší je pro něj taková aktivita, při které může zároveň uplatnit své výjimečné pohybové nadání, inteligenci a učenlivost. Například sporty jako agility, flyball, frisbee, canicross, obedience, dogdancing, ale i klasický kynologický výcvik či výcvik záchranářský, své vrozené vlohy může uplatnit také při pasení,“ vyjmenovává obilbené zábavy Mariana Malečková.

Chcete-li si tedy domů austráláka pořídit, pak mějte na mysli, že je to pes, který vás bude velice potřebovat. „Australský ovčák je nešťastnější, když může být ve společnosti své rodiny, je vděčný za každý kontakt, každé pohlázení. Přímou blaženou je ve chvíli, když se mu jeho pán věnuje, vezme ho na procházku nebo s ním cvičí. Rád je chválen a odměňován za dobře vykonanou práci. Nejsmutnější je potom ve chvíli, kdy není pohromadě se svými lidmi, když je ponechán celé dny o samotě bez kontaktu s nimi,“ připomíná chovatelka Malečková. ■

Text: Mirka Koničková
Foto: Pes Jíra

Jak je to s krátkými ocásky?

Pro toto plemeno je charakteristický krátký ocas. „Štěňata austráláků se někdy rodí s přirozeně krátkým ocasem, to znamená s třetinovým, zcela krátkým, který vypadá jako kupírováný, polovičním a podobně. Některé linie tento gen nesou častěji, některé méně. Záleží jen na vkusu chovatele, zda štěňata okupíruje či nikoli. V České republice je kupírování štěňat do věku pěti dnů po narození zákonem povoleno. Většina českých chovatelů vyjde zájemci o štěně vstříc, co se týká kupírování či nekupírování ocásku daného štěněte. Nicméně pokud se váš požadavek na délku ocásku rozchází s praxí chovatele, je nejlepší vybrat si štěně bezprostředně po narození. Pokud máte konkrétní představu o tom, jaké štěně a k jakému účelu je chcete, je lepší si vybírat štěně i podle dalších požadavků až od šesti týdnů věku. Proto doporučuji raději vybírat z vrhu, kde chovatel naloží s ocásky u všech štěňat stejně a podle vašich představ, a tím získáte možnost vybrat si štěně až v pozdějším věku,“ upozorňuje Martina Hodková.

anketa Anketa

Ausíkománie

Markéta Paslerová

Ausika jsem uviděla na dovolené v Norsku a učaroval mně na první pohled. Kíruška nám obrátila život. Je to veselý pejsek s neustále dobrou náladou a navíc velice kontaktní. Ausik s vámi dělá prostě všechno – sází kytky, uklízí doma, seká zahradu, ale také se

rád jen přitulí a čte s vámi knížku nebo spí. Díky ní jsme poznali spoustu nových kamarádů a dovolené teď trávíme na agility táborech, volné vikendy na coursingové louce.

Alena Šimková

Do ausiků jsme se zamilovali především pro jejich skvělou, aktivní, všestrannou povahu a nevšední vzhled. Jsou naprosto úžasní a společenská, vždy dobře naladěni a připraveni pro každou činnost, rychle a rádi se učí novým věcem. Nám toto plemeno perfektně vyhovuje ve všech směrech, přesto bych ho nedoporučila každému. Pro málo aktivního člověka, který nedokáže ausika přiměřeně zaměstnat, se toto plemeno nehodí.

Šárka Hájková

Získal si mě nejen svým nádherným vzhledem, ale především charakterem – je to pes s přirozenou inteligencí, přiměřeným temperamentem, učenlivý, milující jakoukoli činnost a vždy ochotný doprovázet svého „pána“ kamkoli. Prvním austrálákem mého života je nádherná a velice oddaná fenka Dirty, která se stala mým nejužasnějším narozeninovým dárkem, a kterou dnes při našich společných vycházkách doprovází i její roční syn Angel.

Ivana Šarochová

Australský ovčák není plemem pro každého, ale pro mě je to to pravé vyvážení temperamentu, inteligence, loajalnosti a síly, které jsem u psů vždy hledala, a jsem ráda, že se všechny tyto vlastnosti „vešly“ do středního chlupatého psíka s velkým srdcem, jakým australský ovčák je! Pokud si toto plemeno zamilujete, vězte, že jeden austráláček nikdy nestačí...

Iva Karafiátová

Zamilovala jsem se do ausiků na první pohled. Jsou velice všestranní, oddaní, milující, akční, učenliví, mazliví... Mám tři ausinky – nejstarší Beauty jde agility a výcvik, prostřední Electra je šikovná také na výcvik, včetně sportovní kynologie, agility, výstav a coursingu. Nejmladší Cougar je zatím štěňátko, ale už i ona se věnuje agility a hlavně canisterapii. Každá je jiná, ale jedno mají společné: milují děti, vodu, sniž a balonky.

Linda Derežic

Hledala jsem pejska, se kterým bych mohla dělat psí sporty. Se svojí fenečkou Gadget se úspěšně věnujeme výstavám, máme několik zkoušek z dogdancingu, pasení i poslušnosti, pasivně se věnujeme frisbee a agility, vikendy trávíme na kole, kolečkových bruslích či jen tak na procházce v přírodě.

Strašně rychle a moc ráda se učí, miluje všechno, co dělá, zbožňuje lidi a děti, je stále plná optimismu, jednoduše dokonalost na čtyřech tlapkách.

